

Господар прстенова – у свијету без бога

Будим

Занимљиво је, најмање то, да је неколико скоријих филмова који су њиховим ствараоцима представљали дуго сањани сан, на крају, када је тај сан актуелизован, остварени с по неком сувише неспретном, сувише почетничком грешком, која на врло једноставан и примјетан и зато врло незгодан начин омета примање филма, грешком која се тим ствараоцима након толиког сањања свакако није смјела десити.

Када је у питању филм *Банде Њујорка* Мартина Скорсизија, то је монтажа, када је у питању *Kil Bil Vol. 1* Квентина Тарантина, то је ритам, а када је у питању *Господар прстенова* Питера Хексона, то је рад с глумцима.

Изузеци су половични — фасцинантни Смигол–Голум је креација Ендија Серкиса једнако колико и одјељења за специјалне ефекте, а Илајха Вуд треба бити захвалан што има очи какве има, па га лудачки, сребрнкасти поглед у вулканској кулминацији *Повратка краља* извуче од осталих. Рецимо, узмите Вига Мортенсена у улози Арагорна или Орланда Блума као Леголаса или Лив Тејлор као Арвен или Јана Мекелена као Гандалфа, сјетите се начина на који глуме, начина на који изговарају оне очајно лоше дијалоге о

вјетру и води и срцу, начина на који покушавају одиграти идиличне сцене као противтежу акцији, а који је неизмјерно извјештачен, њихових у даљину фиксираних погледа који би требало да симулирају некакву дубину, њихове нескривене самодопадности зато што су баш они избрани да буду дио тако великог и значајног дјела као што је ова трилогија. Колико год се покушавао присјетити неке памтљиве глумачке

сарадње са режисером у оквиру жанра мача и магије, једино што ми пада на памет је садашњи гувернер Калифорније, а некада пренабилдовани глумац у мање радикалним порно филмовима – Арнолд Шварценегер у *Конану* Хона Милијуса. Али Шварценегерова улога као Конана је прије свега физичка, Шварценегер је прије свега требало да буде појава, што је итекако успјешно и био. **Овдје режисер Хексон захтјева и нешто глуматања не би ли неко добио и номинацију за Златни глобус или, још боље, Оскара као још једну афирмацију естаблишмента, овог пута у тешко достигну предјелима високе умјетности.**

Али када сам некако и успио заобићи ту врло видљиву препреку, преданом још увијек није стајало то велико и значајно дјело, него један крајње јадан филм који је жртва сопствене

хити да их изневјери. Али, филмови нису књиге, нити су књиге филмови. Филмови тешко могу да сабију толико много приче у, публици подношљив, временски оквир. Постављам питање колико је уопште било мудро да се овако нешто уради. Не мислим да јесте, не мислим да се од самог почетка могло надати нешто сретнијем крају. Сувише је све то неспретно прилагођено филмском медију, Хексон сувише брзо иде с једног мјеста на друго, не даје причу времена да се развије. Није то више ни прича, то су само закржљали дјелићи фабуле које Хексон повезује сувише брзо, не би ли стигао стрпати у филм што је више материјала из књиге. Репутација Толкиновог дјела била је претешка. С друге стране, претешка је била и величина продукције. Сувише тога нам треба бити показано, сувише скупе сценографије, сувише скупих специјалних ефеката, али преко тога Хексон прелази брзо, сувише брзо, не оставља ми вријеме да у томе могу уживати.

Сцена из *Повратка краља* када Денетор сазнаје да му је син мртав, на примјер. То је могла бити сјајна сцена. Црни костими и бијеле зидине, травњак и једно усамљено дрво, сјајна композиција глумца.

Сјетио сам се Ејзенштајна и *Ивана Грозног*. Али то је неспретно брзо монтирана сцена, та композиција може да вам се омакне, јер је присутна врло кратко, мизансцена није развијена. Сва сценографија и специјални ефекти, све је то лијепо, али Хексон мора да јури преко свих тих неискоришћених блага, јер има толико скупог да нам покаже, толико великог.

Има неколико сцена које су заиста сјајне. Након што Гандалф наводно

величине и сопствених циљева. **Једноставно, ово су превелики филмови за своје добро, превише тога је требало да стане у тих десет сати.** Не мислим при том на значења, него с једне стране, на причу, а с друге на сценографију или костиме или специјалне ефекте. Хексон је сувише робовао Толкиновом *Господару прстенова*. Љубитељи тих књига жељели су да виде што вјерније преношење на целулоид. Хексон није